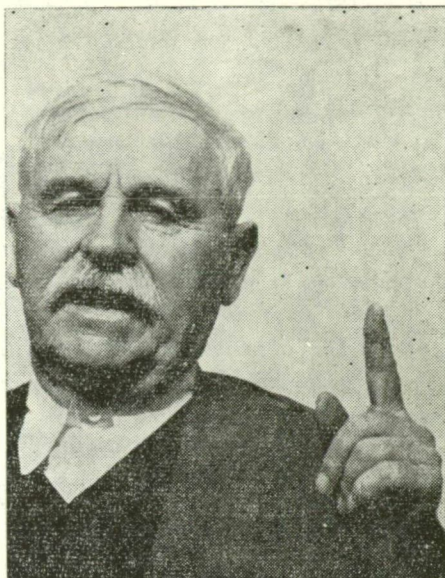

VERES PÉTER
1897—1970

Szokta kérdezni: „voltál otthon mostanában?” S ha azt feleltem, igen, azt tudakolta, mikor esett arrafelé? És hogy milyen a tavasz. Ha most kérdezné — micsoda felterés! — azt felelném: nagyon rossz. Kegyetlen hozzánk ez a tavasz. De most kivételesen — őmiatta. Itt hagyott, elment, magunkra hagyott bennünket — ezt nagyon rosszkor és nagyon rosszul cselekedte.

Akik az utolsó, még éber hetekben gyanútlanul beszélgettek velem, de még inkább azok, akik a már öntudatlanság örvényein hullámzó halálos ágya mellett figyeltek alig érthető szavaira, megjegyezték egy-egy mondását. Meg-megemlegetik majd, mit mondott utoljára Péter bácsi. Illyés Gyula is egy ilyen búcsúmondatot idézett: „Csak téged sajnállok, drága Juliskám, meg ezt az árva kis Magyarországot...” — Illyés hangja itt elcsuklott, nem tudhattuk,

befejezte-e vagy abbahagyta a búcsúztatást.

Ezt mondta volna utoljára? Másnak mást mondott, másképp mondta, de egy dolog bizonyos: nem békességben szenderedett el. Nem a testnek az elmúlás elleni ösztönös ellenkezésére gondolok: a lélek békétlenségére és nyugtalanságaira. Ez a rengeteget dolgozó, voltaképpen mindig munkában levő ember az utóbbi esztendőkből meg-megriadva nézett körül, s úgy találta: nem végzett el annyit, amennyit kellett volna. Lehetett volna. Pontosabban: nem végeztünk. Mert ő, ha feladatrállalásra gondolt — mindannyiunkéra, helyettünk is gondolt. Nem volt nálánál közösségibb, a népbe, nemzetbe, országba több szállal belekötődött írónk, emberünk a huszadik században. De volt-e egyáltalán, bármikor?

Nyugtalanította, hogy fogy az ereje.